
Білоус В. С., Бровчак Л. С.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
(м. Вінниця, Україна)

**РОЛЬ БІБЛІОТЕКИ У ФОРМУВАННІ ІНКЛЮЗИВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ: АКТУАЛЬНІСТЬ,
НАПРЯМИ, ДОСВІД (тези доповіді)**

У пропонованій статті здійснено короткий огляд актуального стану впровадження інклюзії в Україні. Визначено термін інклюзивна освіта та показано важливість підготовки висококваліфікованих педагогів в умовах інклюзивної освіти. Акцентовано увагу на досвід роботи бібліотеки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського щодо створення інклюзивного бібліотечного простору.

Ключові слова: інклюзивна освіта; інклюзивна компетентність; інклюзивне середовище; інклюзивна бібліотека; бібліотека Вінницького педагогічного університету

Bilous V. S., Brovchak L. S.

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Vinnitsia, Ukraine)

**THE ROLE OF THE LIBRARY IN THE FORMATION OF INCLUSIVE
COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS: RELEVANCE, DIRECTIONS,
EXPERIENCE (abstracts)**

The proposed article provides a brief overview of the current state of inclusion implementation in Ukraine. The term inclusive education is defined and the importance of training highly qualified teachers in the conditions of inclusive education is shown. Emphasis is placed on the experience of the library of Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University in creating an inclusive library space.

Keywords: inclusive education; inclusive competence; inclusive environment; inclusive library; Vinnitsia Pedagogical University library

Реалізація прав та можливостей для кожної людини, створення «суспільства для всіх» передбачає рівний доступ до знань та відкриває широкий аспект для розвитку кожного громадянина країни, захист та інтегрування у соціум усіх верств населення, зокрема осіб з особливими потребами, забезпечує створення комфортного інклюзивного простору. Інклюзивне навчання – це система освітніх послуг, що забезпечує реалізацію права на освіту осіб з особливими освітніми потребами, а також їх соціалізацію та інтеграцію в суспільство.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського приділяється велику увагу питанню інклюзії, підготовці кваліфікованих фахівців, які

були б спроможні ефективно виконувати свої професійні обов'язки в інклюзивному середовищі. Загальновідомо, що її ефективність значною мірою залежить від процесу формування методичної, теоретичної, практичної та психологічної готовності в студентів до педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі.

На нашу думку, створенню сучасного освітнього середовища у педагогічних навчальних закладах, що забезпечувало б необхідні умови, засоби і технології для успішного навчання майбутніх вчителів, які працюватимуть з дітьми з особливими освітніми потребами, належне місце відводиться бібліотеці. На разі питання інклюзії є важливим напрямом діяльності бібліотеки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, що відображено у впровадженні інклюзивного проєкту «Бібліотека без меж» та передбачає створення інклюзивної бібліотеки, формування інклюзивного простору. Освітнянська книгозбірня, використовуючи різноманітні форми і методи бібліотечної роботи, виступає провідником гуманістичних ідеалів, популяризатором кращих зразків світової педагогічної думки, впроваджує новітні освітні стандарти, серед яких – інклюзивна освіта. Бібліотека долучається до формування інклюзивної компетентності педагогів, здійснює велику інформаційну та бібліотечно-бібліографічну роботу щодо підготовки майбутнього вчителя, який свої знання з інклюзивної освіти використовуватиме у подальшій педагогічній діяльності.

У тісній співпраці з кафедрами університету та відділом молодіжної політики та соціальної роботи бібліотека відіграє помітну роль у становленні майбутнього вчителя, у формуванні інклюзивної компетентності, сприяє професійній підготовці майбутніх фахівців, що є досить важливим та першочерговим на сучасному етапі реформування системи освіти. Особлива увага приділяється окремим аспектам створення інклюзивного середовища сучасної бібліотеки, що забезпечує доступність системи освіти для людей з особливими потребами.

Для задоволення потреб сучасного користувача, забезпечення оперативного доступу до всіх бібліотечно-інформаційних ресурсів бібліотека освоює і активно впроваджує сучасні досягнення в галузі інформаційних, комунікаційних і мультимедійних технологій у бібліотечні процеси.

Бібліотека Вінницького педагогічного університету різноманітними методами та формами бібліотечної діяльності долучається до заходів щодо створення належного соціального захисту і підтримки, соціальної інтеграції, створення рівних можливостей для самореалізації, повноцінного життя, здобуття освіти і працевлаштування, залучення осіб з обмеженими фізичними можливостями до духовного, культурного життя.

Реалізуючи основні принципи інклюзивної освіти бібліотека формує інклюзивний простір та створює інклюзивну бібліотеку як для тих, хто навчається та потребує особливих умов та сприяє формуванню інклюзивної компетентності майбутніх педагогів, так і для майбутніх фахівців інклюзивної освіти.

Стратегією діяльності книгозбірні є створення інклюзивної бібліотеки, основними критеріями якої є: доступність бібліотеки, її ресурсів і послуг; інноваційні методи обслуговування та надання адаптованих ресурсів для користувачів з особливими потребами; упровадження інформаційно-просвітницької діяльності шляхом участі у конференціях, семінарах, засіданнях за круглим столом, тренінгів, майстер-класів з питань організації інклюзивної освіти; взаємодія з кафедрами університету, бібліотеками, громадськими об'єднаннями.